

Managementsamenvatting

Hierna geven we een kort overzicht van de centrale bevindingen die we in dit verkennende onderzoek naar publiek-private samenwerking (PPS) in maatschappelijke veiligheid doen. Deze bevindingen kunnen, indachtig het karakter van het onderzoek, naar de toekomst toe verder worden uitgewerkt en geconcretiseerd voor zowel publieke als private partijen in het maatschappelijk veiligheidsdomein en naar specifieke situaties en contexten.

We concluderen ten eerste dat de gebruikelijke modellen voor PPS (het concessie- en het alliantiemodel) ook naar de toekomst toe hun waarde behouden en bruikbaar zijn. Ook in het veiligheidsdomein is het prima voorstelbaar dat in de toekomst op basis van deze modellen wordt gewerkt. Wij denken daarbij, vrijelijk en voorbij de huidige belemmeringen, bijvoorbeeld aan het via een contract of concessie uitbesteden van de veiligheid in een bepaalde wijk. Deze bekende modellen, waarmee uitgebreid ervaring is opgedaan, staan vernieuwing niet in de weg, ze zijn juist bruikbaar om nieuwe allianties en ideeën mee vorm te geven.

We concluderen ten tweede dat de gebruikelijke modellen voor PPS (het concessie- en het alliantiemodel) niet alle vormen van samenwerking tussen publieke en private partijen kunnen duiden. In ons huidige tijdsgewricht en mede als gevolg van de bezuinigingen ontstaan initiatieven vaak buiten de overheid, zonder dat de overheid daar weet van heeft. Veiligheid is ook lang niet altijd het hoofddoel. In zoverre is er naar onze mening sprake van een derde richting, die andere kenmerken heeft dan de beide andere richtingen: meer toevallig, minder gericht en niet afhankelijk van de overheid.

We concluderen ten derde dat zich in die derde richting allerlei verschillende initiatieven voordoen. Of beter gezegd dat we allerlei initiatieven tot die derde richting kunnen rekenen en dat daarin tot op zekere hoogte voor het veiligheidsdomein relevante indelingen te maken zijn. We onderscheiden:

1. Veiligheid als kernactiviteit. Private partijen bewegen zich op het vlak van publiek en nemen daar taken op zich die we voorheen tot de publieke verantwoordelijkheid gerekend zouden hebben.
2. Veiligheid als bijproduct. Private partijen nemen ook initiatieven op (met name) economisch terrein waarbij veiligheid een bijproduct is van de activiteiten en initiatieven die zijn genomen.
3. Veiligheid als interactieproces. Veiligheid, zeker op straat, is niet alleen feitelijkheid, maar vaak en vooral ook een subjectief gegeven. Die subjectieve gevoelens worden beïnvloed door (voor)oordelen die mensen hebben en kunnen worden weggenomen door kennis en ervaringen. Kennen en gekend worden is belangrijk.

Voor de overheid is het voor de toekomst vooral een uitdaging zich tot dergelijke initiatieven te verhouden en te bepalen welke rol haar past in situaties waarin ze niet of niet als enige verantwoording draagt.

We concluderen ten vierde dat het zaak is een agenda vorm te geven met het oog op de toekomst. In die agenda zou in ieder geval ruimte moeten zijn voor het vinden van antwoorden op de volgende vragen:

1. Hoe kunnen we privaat initiatief ontdekken? Er zijn genoeg partijen die initiatieven nemen of daartoe bereid zouden zijn. De vraag is echter hoe die partijen en hun initiatieven te ontdekken. De overheid kan richting de samenleving en richting private partijen een rol vervullen door platform te bieden voor partijen en initiatieven die zichtbaarheid zoeken.
2. Wat denken de publieke en private partijen? Het is essentieel dat de overheid de logica van de private sector begrijpt en andersom. De opgave ligt dan vooral in het recht doen aan elkaars logica zonder de eigen logica uit het oog te verliezen. De spanning die er is tussen de beide soorten logica

is inherent aan de belangen en doelstellingen van respectievelijk publiek en privaat. De ene is dan ook niet beter dan de andere.

3. Wanneer is publiek-private samenwerking kansrijk? Bij de vraag naar het kansrijk zijn, gaat het om een 'early warning', dat wil zeggen om de vraag welke indicatoren er zijn om vooraf en tijdens processen te blijven monitoren of een samenwerking tussen publieke en private partijen kansrijk is.